

**AHMET BİCAN
ERCİLASUN**

TÜRK YURDU

MAYIS 2023 • YIL 112 • SAYI 429 • FİYAT 100 TL

100. YILDA TÜRKOLOJİ

*Ülkesine yüksek istiklalini
korumasın bilen Türk
milleti dilini de yabancı
diller boğundurduğundan
kurtarmalıdır.*
Gayi M. Kemal

Cumhuriyet'in 100.yılında Türkoloji

Ahmet Bican Ercilasun

Türk Yurdu dergisinin Mayıs 2023 sayısı bu başlıkla bir özel sayı olarak yayımlanmıştır. Böylece hem Türkoloji mensupları, hem de Türkoloji'ye meraklı aydınlarımız için yararlı ve seçkin bir külliyat oluşmuştur. Türkiye Türkoloji'sinin belli başlı isimleri, dil, folklor, edebiyat gibi alanların yüz yılda aldığı mesafeyi değerlendirmişlerdir. Akademik olmaktan çok genel okuyucu kitlesine hitap eden incelemelerde Türkoloji'nin yüz yıllık tarihi yanında eleştiriler ve yapılması gerekenler hakkında yorumlar da yer almaktadır.

Bilgehan Atsız Gökdağ'ın şu teklifi bence önemlidir:

"Seçkin bir üniversitenin bünyesinde her yıl çok yüksek puanlarla 40 öğrencinin alınacağı bir Türkoloji bölümüne acil ihtiyaç bulunmaktadır. Bu bölümden mezun olanlar, işsiz kalır mıyım korkusu yaşamadan Türk devlet ve topluluklarının yaşadığı ülkelerde görev almalı; yine ülkemizin Türkoloji temelli millî politikalarının oluşturulacağı birimlerde çalıştırılmalıdırlar."

Aslında "eşitlik" kavramının yanlış anlaşılması dolayısıyla "seçkin üniversite" kavramını da bugüne kadar hiç aklımıza getirmedik. **Oysa ülkenin seçkin çocuklarının seçkin öğretim kurumlarında öğrenim görmesi, bence kalkınmanın en önemli motorlarından biri olabilir.** Böyle bir seçkin Türkoloji Bölümü de ülkemizdeki Türkoloji'nin ilerlemesinde önemli bir rol oynar.

Cumhuriyet'in yüz yılında Klasik Türk Edebiyatı'nı değerlendiren Ömür Ceylan'ın şu tespitlerini, yüz yıl içindeki bütün kültür politikalarımızı içine alacak şekilde yorumlayabiliriz.

"Sosyal bilimlerin hemen hiçbir dalı, ideolojik kamplaşmalara malzeme kılınmaktan ve politize edilmekten kurtulamaz. Klasik Türk Edebiyatı ise bunların en talihsizlerinden biridir. Osmanlı'ya illiyeti hasebiyle Cumhuriyet'in ilk yıllarında mesafeli durulan, 1940'lardan itibaren belli bir süre Cumhuriyet karşıtlığıyla özdeşleştirilen Klasik Türk Edebiyatı, her kesimden bulunduğu donanımlı ve insafly taraftarlarına karşın eski(!) oluşu ve poetik kuralcılığı sebebiyle hemen daima "çağdaşlık(!)" ve "yenilikçilik(!)"in hedef tahtasındadır."

Bence Cumhuriyet devri kültür politikalarının örneklere dayandırılarak delillendirilmesi ve bunların hangi ölçüde resmî olduklarının tespit edilmesi gerekir. Ceylan'ın yukarıdaki tespitlerinin ve benzer konuların ciddi bir tartışma ortamında ele alınması, 100. yılda Türk kültür ve sanat verimlerinin dökümlerinin yapılarak yorumlanması çok yararlı olur.

Mesela özel konulardan biri Feyzi Ersoy'un yazısında ele alınmıştır: **"Türk Lehçeleri ve Türkçenin En Uzak Lehçesi Sayılan Çuvaşça Üzerine Birkaç Söz"**.

Türk lehçeleri ve edebiyatları çalışmaları Atatürk zamanında nasıldı, sonra nasıl bir seyir takip etti? Hangi dönemde, hangi şartlar dolayısıyla lehçeler üzerindeki çalışmalar arttı? Bütün lehçelerin ayrı ayrı ele alınarak incelenmesi de 100. yılı değerlendirirken görevlerimiz arasında olmalıdır.

Asırlık Türk Yurdu dergisi, Mayıs 2023 sayısında **"Cumhuriyet'in 100. Yılında Türkoloji"** adı altında iyi bir başlangıç yapmıştır. Türk Ocakları, **"Cumhuriyet'in 100. Yılında Türk Ocakları"**, **"Cumhuriyet'in 100. Yılında Türk Yurdu Dergisi"** gibi özel sayılar da çıkarabilir.

Cumhuriyet'in bütün kurumları 100. yılda kendilerini hesaba çekebilirler. Basın yayın organları, TRT, Anadolu Ajansı, yayınevleri... Tabii bunun için öncelikle, iktidarlar tarafından da teşvik edilip desteklenen bir niyet ve kararlılık gerekir.